

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»**

ВОЛОДИНА ВАЛЕРІЯ ОЛЕГІВНА

УДК 330.341.1:32(477)

**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ІНТЕРЕСАМИ
ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Спеціальність 08.00.03 – Економіка та управління
національним господарством

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Київ – 2018

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у ВНЗ «Національна академія управління».

Науковий керівник: доктор економічних наук, професор
Єрохін Сергій Аркадійович
ВНЗ «Національна академія управління»,
ректор

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, доцент
Кукса Ігор Миколайович
Луганський національний аграрний університет
(м. Харків),
завідувач кафедри фінансів і економічної
кібернетики

кандидат економічних наук, доцент
Сержанов Віталій Вікторович
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(м. Ужгород),
декан економічного факультету,
доцент кафедри фінансів і банківської справи

Захист відбудеться «10» липня 2018 р. о 13.00 на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.889.01 у ВНЗ «Національна академія управління» за адресою: 03151, м. Київ, вул. Ушинського, 15, зал засідань.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці ВНЗ «Національна академія управління» за адресою: 03151, м. Київ, вул. Ушинського, 15.

Автореферат розісланий «08» червня 2018 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

М.В. Штань

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Інноваційні інтереси підприємництва є потужною рушійною силою розвитку світової та національної економік. Найбільш конкурентними в сучасному світі є ті країни, які створюють найкращі умови для ведення інноваційного бізнесу та випуску продукції з високою доданою вартістю. Найрозвинутіші країни світу створили власні потужні механізми підтримки інноваційного підприємництва. В Україні, навпаки, діють негативні тенденції, що перешкоджають інноваційному розвитку національної економіки.

Трансформаційні та глобалізаційні процеси, які відбуваються у світовій економічній системі, призводять до збільшення конкуренції між національними економіками, чітко формуючи групи країн за їх конкурентоспроможністю (лідери, переслідувачі, країни з помірною конкурентоспроможністю, аутсайтери). Україна, враховуючи рівень розвитку її національної економіки, відноситься до країн – аутсайдерів. Про що свідчать і її позиції у Глобальному індексі конкурентоспроможності. За останніх десять років (з 2008 по 2017 роки) Україна значно погіршила позиції, перемістившись з 72 місця в світі за конкурентоспроможністю національної економіки на 81 місце.

Досі невідпрацьованим є некорумпований, надійний та зрозумілий механізм державно-приватного партнерства в інноваційній сфері.

Враховуючи недостатню привабливість української економіки для іноземних та вітчизняних інвесторів, недосконалість чинної нормативно-правової бази та відпрацьованої методології, реалізація інноваційних проектів на основі застосування державно-приватного партнерства в Україні відбувається повільно. Надання багатомільярдних державних гарантій для отримання підприємствами інноваційних кредитів досі не виправдовує себе.

Значне коло питань, що пов'язані з оцінюванням ефективності інвестиційних та інноваційних проектів, досліджували такі вчені-економісти: В. Геєць, Дж. Гелбрейт, Б. Данилишин, П. Друкер, Н. Кондратьєв, А. Маршалл, Г. Менш, Д. Рікардо, А. Сміт, К. Фрімен, О. Шумілін, Й. Шумпетер та інші.

Особливості функціонування партнерства держави і приватного сектору, в тому числі у сфері реалізації інвестиційних проектів, досліджували такі зарубіжні та вітчизняні вчені: В. Варнавський, О. Головінов, М. Джеррард, Г. Ецкауїц, С. Єрохін, М. Єрмошенко, І. Кукса, Е. Лінк, О. Озерчук, О. Попело, О. Сімсон, В. Сержанов, О. Чмир, В. Шевчук, І. Штулер, В. Якунін та інші.

Незважаючи на досить ґрунтовні дослідження щодо теорії та практики державного регулювання інноваційними інтересами підприємництва, існують досить значні проблеми, що потребують подальшого вирішення. Саме актуальність, науково-практична значимість цих проблем обумовили вибір теми дисертаційної роботи, її мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота є складовою науково-дослідної тематики Національної академії управління на тему «Інноваційно-інвестиційні чинники сталого соціально-економічного розвитку» (№ державної реєстрації 0116U003934), у межах якої автором розроблено рекомендації щодо державного регулювання інноваційними

інтересами підприємництва з урахуванням механізму організації інноваційного кластера на засадах державно-приватного партнерства.

Мета й завдання дослідження. Метою дослідження є розробка теоретичних, методичних і практичних рекомендацій щодо вдосконалення державного регулювання інноваційними інтересами підприємництва.

Для реалізації мети дослідження в дисертації було визначено та вирішено комплекс таких завдань:

- визначити зміст поняття «інноваційні інтереси підприємництва» як невід’ємної складової постіндустріальної економіки;
- обґрунтувати необхідність та зміст державної підтримки інноваційної діяльності;
- дослідити зарубіжний досвід державного регулювання інноваційними інтересами підприємництва та можливості його адаптованого застосування в економіці України;
- здійснити аналіз функціонування ринку інноваційних ідей у вітчизняному підприємницькому секторі;
- визначити тенденції розвитку інноваційних продуктів в Україні;
- оцінити ефективність впливу регуляторної політики держави на інноваційні інтереси підприємництва;
- розглянути концептуальні засади державно-приватного партнерства в інноваційній сфері України;
- розкрити сутність кластерного підходу до реалізації інноваційного державно-приватного партнерства;
- запропонувати концепцію державно-приватного партнерства в інноваційній сфері національної економіки;
- розглянути ключові характеристики для відбору моделей державно-приватного партнерства в сфері інновацій.

Об’єктом дослідження є сукупність економічних відносин, які функціонують в організаційно-економічному механізмі інноваційної діяльності підприємництва.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні та практичні аспекти державного регулювання інноваційними інтересами підприємництва на засадах державно-приватного партнерства.

Методи дослідження. Теоретичною і методологічною основою дисертаційної роботи є фундаментальні дослідження зарубіжних та вітчизняних вчених щодо державного регулювання інноваційними інтересами підприємництва, у тому числі теорії макроекономічної динаміки та управління національним господарством. В процесі виконання дослідження для вирішення поставлених у роботі завдань використано такі методи пізнання економічних явищ і процесів: *системний аналіз* – для розкриття основ понятійного апарату державного регулювання інноваційними інтересами підприємництва; *статистичний аналіз* - для аналізування сучасних тенденцій, стану інноваційної діяльності підприємництва та державного регулювання ним; *графічний метод* – для наочного зображення теоретичного й аналітичного матеріалу дисертаційної роботи; *економіко-математичного моделювання* - для розроблення моделей ринку інноваційного продукту; *абстрактно-логічний метод* – для формулювання

висновків та здійснення теоретичних узагальнень; *метод порівняння та синтезу* - при дослідженні зарубіжного досвіду та особливостей державного регулювання інноваційними інтересами підприємництва.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та інші нормативно-правові акти, дані Державної служби статистики України, результати наукових досліджень, що оприлюднені у монографіях, фахових наукових виданнях, збірниках наукових праць, збірниках матеріалів конференцій; інтернет-ресурси, аналітичні матеріали та звітні дані міжнародних організацій, спеціальні наукові та інші джерела.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробленні теоретичних положень і наданні методичних рекомендацій з удосконалення державного регулювання інноваційними інтересами підприємництва. Основні наукові результати, що отримані автором під час проведення дослідження, які є новими або містять елементи наукової новизни, такі:

вперше:

- розроблено інституціональні засади організації економічного механізму інноваційного кластера на основі визначення ключових елементів державно-приватного партнерства, розподілу ризиків між партнерами: державою і підприємствами з урахуванням інноваційних інтересів останніх;

удосконалено:

- визначення поняття «інноваційного кластера», що відображає синергетичну взаємодію рівноправних партнерів «підприємництво - органи влади - наукові та освітні установи - міжнародні та вітчизняні фінансові установи», і, на відміну від існуючих визначень, базується на концепції державно-приватного партнерства та надає можливість ефективного впровадження інноваційних продуктів та ідей;

- методичний підхід до аналізу частки інноваційної продукції по регіонах України на основі виділення так званих якісних (інтенсивних) та кількісних (екстенсивних) факторів, що дозволяє встановлювати актуалітети у діяльності загальнодержавних та регіональних органів влади по підтримці реалізації інноваційних інтересів підприємництва;

набули подальшого розвитку :

- ключові характеристики для відбору моделей державно-приватного партнерства з питань реалізації інноваційних проектів, що дозволяє гармонізувати інноваційні інтереси підприємництва та держави на основі розподілу прав власності;

- вдосконалено концепцію державно-приватного партнерства в інноваційній сфері національного господарства, яка відображає структурування відносин між державою та приватними підприємствами, та слугує науковим підґрунтям відповідних управлінських рішень на всіх стадіях практичної реалізації зазначеної концепції;

- методичний підхід до дослідження функціонування ринку інноваційних ідей в Україні на основі аналізу субіндексів результатів інновацій (Output Sub-Index) та ресурсів інновацій (Input Sub-Index) міжнародного рейтингу «The Global Innovation Index», що дозволяє державі та підприємствам відбирати інноваційні ідеї відповідно до ресурсів на їх впровадження та отриманих результатів.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробленні пропозицій, спрямованих на удосконалення державного регулювання інноваційними інтересами підприємництва, і використанні:

- Міністерством аграрної політики та продовольства України при підготовці пропозицій щодо вдосконалення механізму державного регулювання аграрною сферою та при розробці проектів нормативно-правових актів щодо розвитку аграрного сектору національної економіки, зокрема, проекту Концепції державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2021 року (довідка № 37-11-15/6694 від 21.02.2018 р.);

- Національною академією аграрних наук України при вдосконаленні інноваційного механізму реалізації інтересів розвитку суб'єктів агропромислового комплексу, які призведуть до поглиблення рівня переробки української аграрної продукції та рівня доданої вартості українського агропромислового сектору; належної взаємодії «бізнес-наука-держава» і ефективного використання механізму державно-приватного партнерства в підвищенні ефективності агропромислового виробництва на основі розвитку інноваційного підприємництва як визначальної частини інноваційної системи (довідка № 11-03/13 від 23.02.2018 р.);

- Державним науково-дослідним інститутом інформатизації та моделювання економіки (довідка № 01/335 від 22.11.2017 р.) - при розробці стратегічних пріоритетів державного регулювання інноваційними інтересами підприємництва. Впровадження запропонованих механізмів, інструментів та заходів надасть економіці країни позитивного імпульсу у процесі формування ключових елементів державно-приватного партнерства;

- ВНЗ «Національна академія управління» (акт від 28.04.2017 р.) – при підготовці навчально-методичних матеріалів та викладанні дисциплін «Державне регулювання економіки», «Управління інноваціями», «Інноваційний розвиток підприємства», «Економіка і організація інноваційної діяльності».

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є самостійно виконаною науковою працею здобувача, у якій викладено авторській підхід щодо удосконалення державного регулювання інноваційними інтересами підприємництва. Всі наукові результати одержані автором особисто і знайшли відображення в наукових публікаціях.

Апробація результатів дисертації. Основні наукові положення та практичні результати дисертації доповідалися автором і одержали схвалення на 6 міжнародних науково-практичних конференціях та семінарах: 4nd International Scientific Seminar Formation of knowledge economy as the basis for information society (Athens-Kyiv, 29.04-08.05.2017 р.), XVI Міжнародний науковий семінар «Сучасні проблеми інформатики в управлінні, економіці, освіті та подоланні наслідків Чорнобильської катастрофи» (м. Київ – оз. Світязь, 03-07.07.2017 р.), II міжнародного наукового семінару «Формування економіки знань як базису інформаційного суспільства» (м. Прага, Чеська республіка – м. Київ, Україна, 10-13.12.2016 р.); IX Міжнародна наукова конференція «Актуальні проблеми економіки 2015-2016 рр.» (м. Київ, 20.12.2016 р.), XV Міжнародний науковий семінар «Сучасні проблеми інформатики в управлінні, економіці та освіті» (м. Київ – оз. Світязь, 04-08.07.2016 р.), XIV Міжнародний науковий семінар

«Сучасні проблеми інформатики в управлінні, економіці та освіті» (м. Київ – оз. Світязь, 29.06.– 3.07 2015 р.).

Публікації. Положення та результати дисертаційної роботи опубліковано у 13 наукових працях, у тому числі: 1 колективна монографія (розділ у співавторстві), 6 статей у наукових фахових виданнях України та виданнях, які включено до міжнародних наукометричних баз даних та 6 публікацій – у збірниках матеріалів міжнародних науково-практичних конференцій та семінарів. Загальний обсяг публікацій становить 7,2 д.а.

Структура дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Основний зміст дисертації викладено на 197 сторінках. Робота містить 15 таблиць, 33 рисунка, 9 додатків. Список використаних джерел складається з 190 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження, сформульовано мету та завдання, визначено об'єкт, предмет і методи дослідження, розкрито наукову новизну, теоретичне та практичне значення отриманих результатів, наведено відомості про апробацію, публікації за темою наукової праці, її структуру та обсяг.

У першому розділі «**Теоретико-методичні основи державного регулювання інноваційними інтересами підприємництва**» розглянуто генезис інноваційних інтересів в історії підприємництва; визначено зміст поняття «інноваційний інтерес» на сучасному етапі соціально-економічного розвитку; обґрунтовано синергетичну єдність економічних категорій «інноваційна потреба», «інноваційний інтерес» та «інноваційна рента», розкрито їх взаємозв'язок та значення в умовах постіндустріальної економіки.

Обґрунтовано особливе значення державного регулювання економікою для стимулювання інноваційних інтересів суб'єктів підприємництва. Уточнено зміст, мету, напрями та інструменти державного регулювання, спрямованого на підтримку інноваційної активності підприємницького сектора економіки.

Узагальнено загальносвітові тенденції розвитку організаційно-економічного впливу держави на ринок інновацій; проаналізовано методи стимулювання інноваційних інтересів підприємництва, що застосовуються у передових країнах світу; оцінено можливості їх адаптованого застосування в умовах вітчизняної економіки.

Інноваційні потреби сучасного підприємництва можна визначити як необхідність перманентного інноваційного пошуку, що проявляється у прагненні постійно оновляти або вдосконалювати товари та послуги за рахунок впровадження технічних, технологічних, організаційних та інших нововведень, випереджаючи тим самим очікування споживачів та попереджуючи негативний конкурентний вплив. Потреба в інноваціях визначається шляхом вивчення сильних і слабких сторін діяльності підприємства, суперечностей і результатів його роботи, аналізу впливу зовнішніх факторів на інноваційну діяльність.

Усвідомлені інноваційні потреби кожного конкретного підприємства набувають форму інноваційних інтересів і виступають об'єктивним спонукальним мотивом інноваційної діяльності (рис. 1).

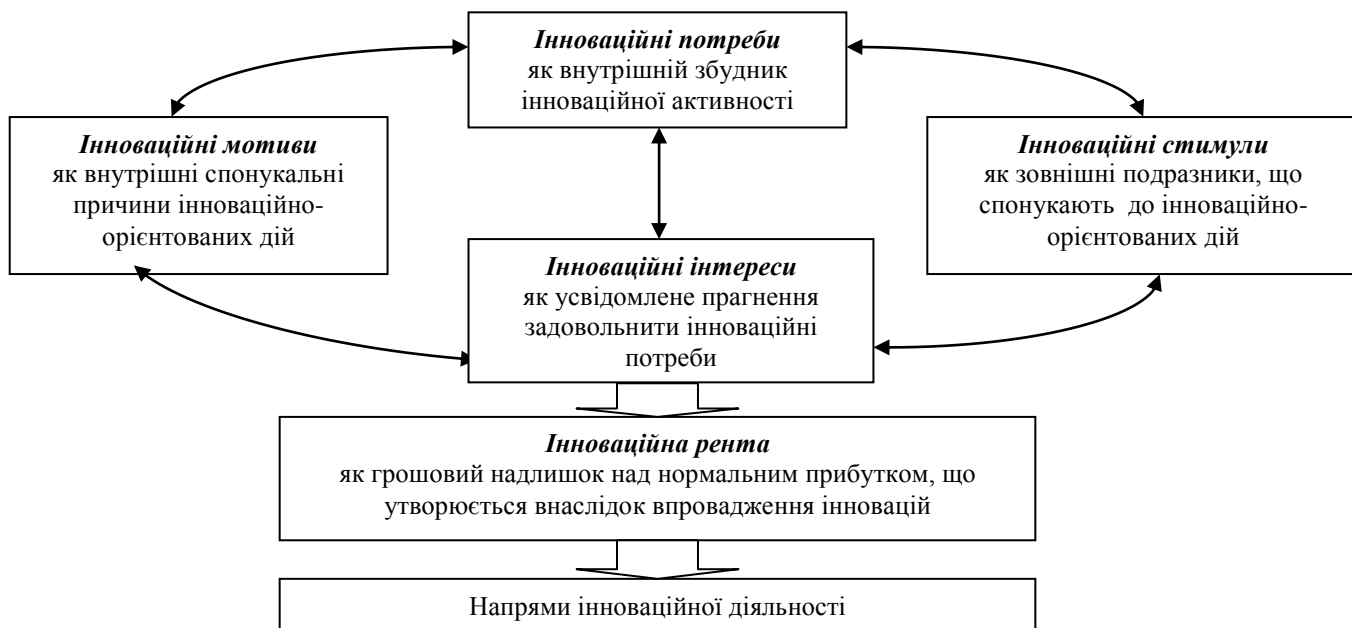

Рис. 1. Взаємозв'язок інноваційних потреб, мотивів, стимулів та інтересів підприємництва

Джерело: розроблено автором.

В роботі розкрито механізм виникнення інноваційних інтересів та конституювання інноваційних цінностей як результат практичного впровадження інновацій та накопичення інноваційного потенціалу (рис. 2).

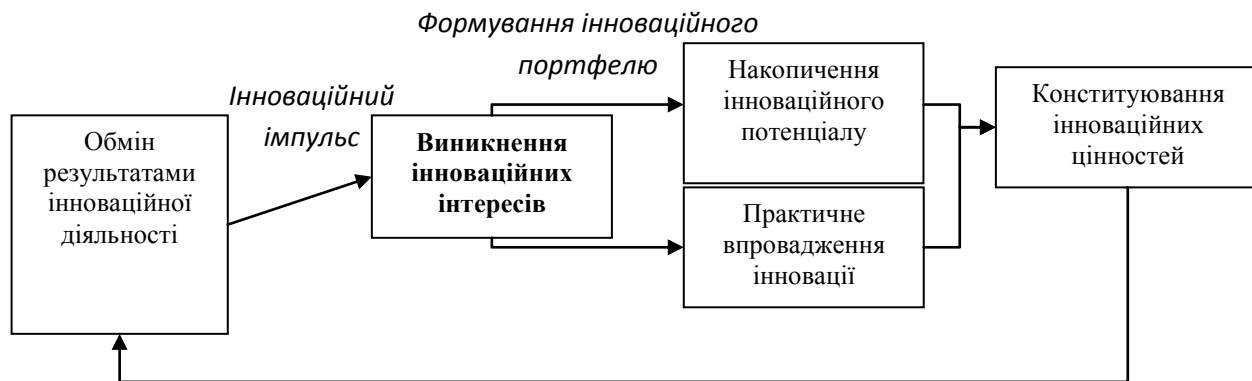

Рис. 2. Інтереси як основа утворення інноваційних взаємодій

Джерело: удосконалено автором.

Визначення змісту понять “інноваційні потреби”, “інноваційні інтереси”, “інноваційна рента” дозволило сформулювати цілісне уявлення щодо взаємозв'язків даних категорій, синергетична єдність яких є основою системоутворюючих взаємодій між суб'єктами інноваційної діяльності. Зважаючи на важливе значення останніх для економічного розвитку країни, обґрунтовано необхідність забезпечення державної підтримки інноваційної діяльності підприємництва.

У другому розділі «Ринок інновацій та специфіка його державного регулювання в Україні» надано визначення ринку інновацій, проаналізовано кількісні та якісні показники його функціонування, узагальнено тенденції його розвитку в Україні.

Надано визначення ринку інноваційних ідей як складової ринку інновацій, охарактеризовано детермінанти розвитку ринку інноваційних ідей у вітчизняному підприємницькому секторі.

Досліджено функціонування ринку інноваційних продуктів як складової ринку інновацій. Серед головних тенденцій розвитку ринку інноваційних продуктів в Україні необхідно відмітити зміщення акцентів у його розробках та продажах. Якщо, починаючи з 1991 р. до 2008 р. найбільша частка у розробці інноваційних продуктів та їх купівлі припадала на промисловість (особливо добувну і металургійну), то друга та третя кризові хвилі (2009 та 2014–2016 рр.) різко змінили структуру розробок та продажів інноваційних продуктів в країні. Так, згідно даних міжнародного форуму інформаційних технологій «InnoTech Ukraine», у 2017 р. частка інноваційних продуктів у сфері послуг склала - 48,7 %, в АПК – 27,4 %, у промисловості – 23,9%. На сьогодні головними драйверами ринку інноваційних продуктів в Україні є агропромисловий комплекс та ІТ – сфера.

Допоки в Україні не будуть повністю задіяні ринкові механізми інноваційної діяльності, держава повинна здійснювати регуляторну політику, спрямовану на формування сприятливого клімату для інновацій та першочерговий захист інноваційних інтересів вітчизняних підприємств. В роботі було розглянуто особливості регуляторного середовища інноваційної діяльності, в якому функціонують інноваційно активні підприємства в Україні; визначено проблемні сфери в українському бізнес-середовищі, що створюють перешкоди для розвитку інноваційної діяльності; проведено оцінювання ефективності державної регуляторної політики з точки зору виконання нею функції стимулювання інноваційних інтересів підприємництва.

В процесі дослідження побудовано двофакторну модель випуску інноваційної продукції, враховуючи частку інноваційного продукту та обсяг реалізованої продукції за регіонами.

$$\bar{X} = \frac{\sum XQ}{\sum Q} \quad (1)$$

Цей зв'язок в роботі відображений такою двофакторною моделлю (рис.3):

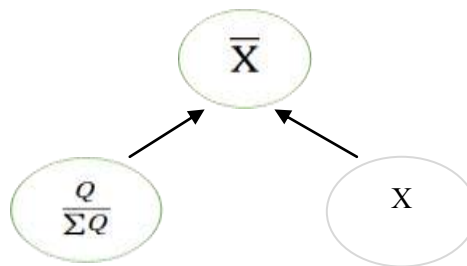

Рис. 3. Двофакторна модель випуску інноваційної продукції по регіонах України

Джерело: побудовано автором.

Де, перший фактор X – частка інноваційного продукту в окремих регіонах України,

Q - обсяг реалізованої продукції в окремих регіонах України.

Другий фактор $Q/\sum Q$ - структура обсягу реалізованої продукції.

Середню частку інноваційного продукту по всіх регіонах за кожний рік можна визначити як відношення загального обсягу інноваційного продукту до загального обсягу реалізованої продукції всіх регіонів України:

$$\bar{X} = \frac{\sum Q_n}{\sum Q} \quad (2)$$

Де, Q_n – обсяг інноваційної продукції.

Для кожного регіону $Q_n = XQ$.

За результатами індексного факторного аналізу можемо зробити висновок, що в 2015 р., порівняно з 2014 р., спостерігалось зменшення показника середньої частки інноваційної продукції по Україні на 17,1%. Це відбувалося за рахунок дій інтенсивного фактору (частки ІІ у окремих регіонах) – на 21,8%. В більшості регіонів України цей показник зменшився. В той же час спостерігались позитивні зміни в структурі реалізованої продукції України. Зростала частка регіонів з відносно більшою часткою інноваційної продукції. Це призвело до зростання середньої частки інноваційного продукту по Україні на 5,2% за рахунок екстенсивного фактору.

У 2016 р. обсяг фінансування інноваційної діяльності в економіці України склав 23299,5 млн. грн. (табл.1).

Таблиця 1

Фінансування інноваційної діяльності в економіці України за 2000-2016 рр.

Роки	всього		В тому числі за рахунок		
	млн. грн.	млн. дол. США	власних коштів підприємства (млн. грн.)	коштів іноземних інвесторів (млн. грн.)	кредитних коштів (млн. грн.)
2000	1757,1	325,4	1399,3	133,1	42,3
2001	1971,4	365,1	1654,0	58,5	44,8
2002	3013,8	568,6	2141,8	264,1	322,9
2003	3059,8	577,3	2148,4	130,0	415,6
2004	4534,6	855,6	3501,5	112,4	608,2
2005	5751,6	1127,8	5045,4	157,9	409,7
2006	6160,0	1207,8	5211,4	176,2	522,5
2007	10821,0	2121,8	7969,7	321,8	2000,7
2008	11994,2	2263,1	7264,0	115,4	4045,0
2009	7949,9	1019,2	5169,4	1512,9	941,6
2010	8045,5	1018,4	4775,2	2411,4	626,1
2011	14333,9	1791,7	7585,5	56,9	5489,5
2012	11480,6	1435,1	7335,9	994,8	2160,8
2013	9562,6	1195,3	6973,4	1253,2	615,7
2014	7695,9	646,7	6540,3	138,7	322,5
2015	13813,7	633,7	13427,0	58,6	20,8
2016	23299,5	910,1	22036,0	23,4	456,2

Джерело: власні розрахунки автора на основі даних Державної служби статистики України.

Проте, незважаючи на те, що в національній валюті обсяг фінансування інноваційної діяльності з 2008 р. по 2016 р. збільшився майже вдвічі (з 11994,2 до 23299,5 млн. грн.), то в доларах США він більше, ніж вдвічі, зменшився (з 2263,1 до 910,1 млн. дол. США).

В роботі автором розглянуто структуру фінансування інноваційної діяльності в економіці України за джерелами фінансування за 2000-2016 рр.

Зроблено висновок, що основним джерелом фінансування інновацій у національній економіці є власні кошти підприємств, частка яких, починаючи з 2011 р., постійно збільшувалась та становила у 2016 р. 94,6 % всіх грошових коштів, що були виділені на фінансування інноваційної діяльності в Україні. У той же час, в період з 2000 р. до 2011 р. відмічаємо різнонаправлені тренди щодо цієї частки з переважанням негативного тренду, особливо у період з 2005 до 2011 рр., коли на фоні зростання обсягів фінансування інноваційної діяльності у економіці України з власних коштів підприємств (+2540,1 млн. грн.) їх частка у загальному розмірі коштів, що були виділені на фінансування інноваційної діяльності в країні, зменшилась на 34,8 %.

Найвища частка власних коштів підприємств серед інших джерел фінансування інноваційних ідей та їх комерціалізації зумовлена непрозорістю та труднощами процесів залучення фінансових ресурсів, що проявляється через несприятливий інвестиційний клімат, нерозвиненість венчурного фінансування інноваційної діяльності тощо.

Незначними у період дослідження були частки фінансування інноваційної діяльності з державного та місцевих бюджетів, так у 2016 р. вони склали 0,9 % та 0,04 % всіх грошових коштів фінансування інноваційної діяльності в Україні відповідно. Це ж можливо відмітити стосовно коштів позабюджетних фондів (0,003 % всіх грошових коштів фінансування інноваційної діяльності в Україні у 2016 р.).

Викликає суттєве занепокоєння різке зниження розмірів та частки фінансування інноваційної діяльності в Україні зі сторони іноземних інвесторів (0,1 % всіх грошових коштів фінансування інноваційної діяльності в Україні у 2016 р. проти 30 % у 2010 р. та 7,6 % у 2000 р.), що було викликано кризовими проявами в національній економіці та процесами дискримінації таких інвесторів.

Також відбулося зниження частки фінансування інноваційної діяльності за рахунок кредитних коштів (2,0% всіх грошових коштів фінансування інноваційної діяльності у 2016 р. проти 38,3% у 2011 р.). З 2011р. по 2016 р. зазначена частка зменшилась майже у 20 разів.

В роботі розкрито особливості функціонування ринку інноваційних ідей на основі показників міжнародного рейтингу «The Global Innovation Index» (Глобального інноваційного індексу). Аналіз динаміки «The Global Innovation Index» у 2013 – 2017 рр. стосовно України вказує на позитивні тенденції. Так, у 2017 р. Україна посіла загальне 50 місце у рейтингу порівняно з 71 місцем у 2013 році. Найбільшим було зростання «Output Sub-Index» (субіндекс результатів інновацій) за ці роки, значення якого пов'язане саме з генеруванням та розповсюдженням інновацій (у 2017 р. – 40 місце), у той час як соціально-економічні умови розвитку країни («Input Sub-Index», тобто субіндекс ресурсів інновацій) негативно впливали на рейтинг України (у 2017 р. – 77 місце) (табл. 2).

Серед європейських країн у міжнародному рейтингу «The Global Innovation Index» Україна посіла 33 позицію. Сусідами України по рейтингу виявилися такі країни як Чорногорія, Катар, Таїланд і Монголія. Лідирують у рейтингу Швейцарія, Швеція, Нідерланди.

**Позиціонування України у «The Global Innovation Index»
(Глобальному інноваційному індексі) в 2011-2017 рр.**

	2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017	
	Місце	Бал (0-100)	Місце	Бал (0-100)	Місце	Бал (0-100)	Місце	Бал (0-100)	Місце	Бал (0-100)	Місце	Бал (0-100)	Місце	Бал (0-100)
Глобальний інноваційний індекс	60	35,0	63	36,1	71	35,8	63	36,3	64	36,5	56	35,7	50	37,6
Субіндекс ресурсів інновацій	67	39,6	78	38,0	83	37,9	88	38,2	84	39,1	76	32,5	77	41,0
Субіндекс результатів інновацій	52	30,4	47	34,2	58	33,7	46	34,4	47	33,9	40	32,5	40	34,2
Індекс ефективності інновацій	40	0,8	14	0,9	31	0,9	14	0,9	15	0,9	12	0,8	11	0,8

Джерело: складено на основі даних <https://www.globalinnovationindex.org>

Аналіз субіндексів Глобального інноваційного індексу України за 2017 р. свідчить, що основними вадами, які заважають інноваційному розвитку України, є: низький рівень політичної стабільності та безпеки, політичного середовища, ефективності роботи Уряду, якості законодавства, верховенства закону. Також слабкими сторонами є: умови для запобігання банкрутству, використання інформаційно-комунікаційних технологій, інфраструктура, інвестиції, екологічна стійкість, ВВП на одиницю використання енергії, валове накопичення капіталу.

Серед субіндексів, що демонструють сильні конкурентні позиції України, можна виділити наступні: витрати на освіту; співвідношення кількості учнів до кількості викладачів; валовий коефіцієнт охоплення вищою освітою; випускники вузів в галузі науки та техніки; простота отримання кредиту; створення знань; патентні заявки на корисні моделі, які подані національними заявниками в патентне відомство країни; робітники, зайняті у наукоємних галузях; патенти за походженням. Це дозволяє автору сформулювати пропозиції щодо прискорення інноваційного розвитку України.

У третьому розділі «**Державно-приватне партнерство як інструмент гармонізації інноваційних інтересів бізнесу та держави**» обґрунтовано роль та значення механізмів державно-приватного партнерства в інноваційній сфері; визначено мету, завдання, принципи, функції, моделі, організаційно-правові форми, інструменти державної підтримки державно-приватного партнерства як інструменту гармонізації інноваційних інтересів; запропоновано інституціональну структуру інноваційно-орієнтованого державно-приватного партнерства, прийнятну для вітчизняної соціально-економічної системи.

В результаті дослідження концептуальних засад державно-приватного партнерства в інноваційній сфері розкрито та охарактеризовано ключові елементи таких відносин між державою та приватними підприємцями (табл. 3).

Концепція державно-приватного партнерства в інноваційній сфері країни

№	Основні елементи	Концептуальні засади елементу
1.	Мета	Підвищення ефективності функціонування НІС та результативності діяльності державних і муніципальних органів влади щодо регулювання та стимулювання інноваційної діяльності.
2.	Завдання	Створення та підтримка функціонування підприємств, що розробляють та впроваджують інновації; розробка інноваційних технологій та продукції; підвищення кількості інноваційних проектів, що отримали фінансову підтримку; зростання частки інновацій, що пройшли етап комерціалізації; розвиток інфраструктури НІС; зниження ризиків учасників інноваційних проектів; підвищення конкурентоспроможності національних бізнес – одиниць та держави на вітчизняному та міжнародних ринках збуту продукції (робіт, послуг); зростання доходів держави та приватного бізнесу; зниження витрат держави та приватних підприємств на розробку та впровадження інновацій.
3.	Принципи	Рівності; стабільності умов партнерства; державних гарантій; конкурсного відбору партнера держави; справедливості розподілу доходів (прибутку) між учасниками партнерства; максимального врахування інтересів; кооперації; державного стимулювання.
4.	Функції	Трансформація національної економіки; розробка та впровадження у державі випереджаючих технологій; підвищення ефективності управління НІС; збільшення відкритості інноваційної сфери та участі суспільства у її розвитку; підтримка безперервності розвитку національної інноваційної системи; підтримка пріоритетних та стратегічно важливих для держави галузей НІС.
5.	Моделі	Організаційні (договірні), фінансування (лізингу), кооперації (концесії).
6.	Організаційно-правові форми	Господарські товариства, об'єднання підприємств, інвестиційні (венчурні) фонди, інноваційні кластери, наукові та технологічні парки, центри трансферту технологій, єдині наукові та технологічні платформи, некомерційні фонди підтримки інновацій.
7.	Інструменти державної підтримки	Економічні (державні гранти, субсидії, дотації, податкові пільги, пільгові кредити, бюджетні програми та ін.), організаційні (формування інфраструктури національної інноваційної системи, консультаційна та інформаційна підтримка, збільшення доступу приватного бізнесу до інноваційних проектів та ін.), адміністративні (законодавче та нормативне забезпечення, захист прав учасників партнерських відносин, зменшення ризиків державно – приватного партнерства у інноваційній сфері та ін.).

Джерело: удосконалено автором.

У сучасних умовах застосування кластерного підходу забезпечує більш успішну реалізацію інноваційних підприємницьких проектів за рахунок синергетичного ефекту взаємодії бізнесу з науково-дослідними структурами за сприятливої участі органів державної та місцевої влади. Тому було обґрунтовано необхідність поєднання потенціалу науково-дослідної сфери з промисловістю та забезпечення міцних зв'язків між ними на основі державної підтримки; визначено сутність інфраструктури, необхідної для забезпечення ефективної кооперації за вектором «наука-бізнес-влада»; розглянуто можливі сценарії створення високотехнологічних кластерів на основі взаємодії бізнесу, науково-дослідних установ та органів влади; запропоновано пріоритетні напрями кооперації

вітчизняної науки, бізнесу та держави у високотехнологічних галузях виробництва.

Організація інноваційного кластера на основі державно-приватного партнерства включає залучення до таких проектів органів влади, наукових та освітніх закладів, бізнесу та інших стейкхолдерів, чії рішення та дії можуть впливати на успішне функціонування механізму кластера. Схематично це представлено на рис. 4.

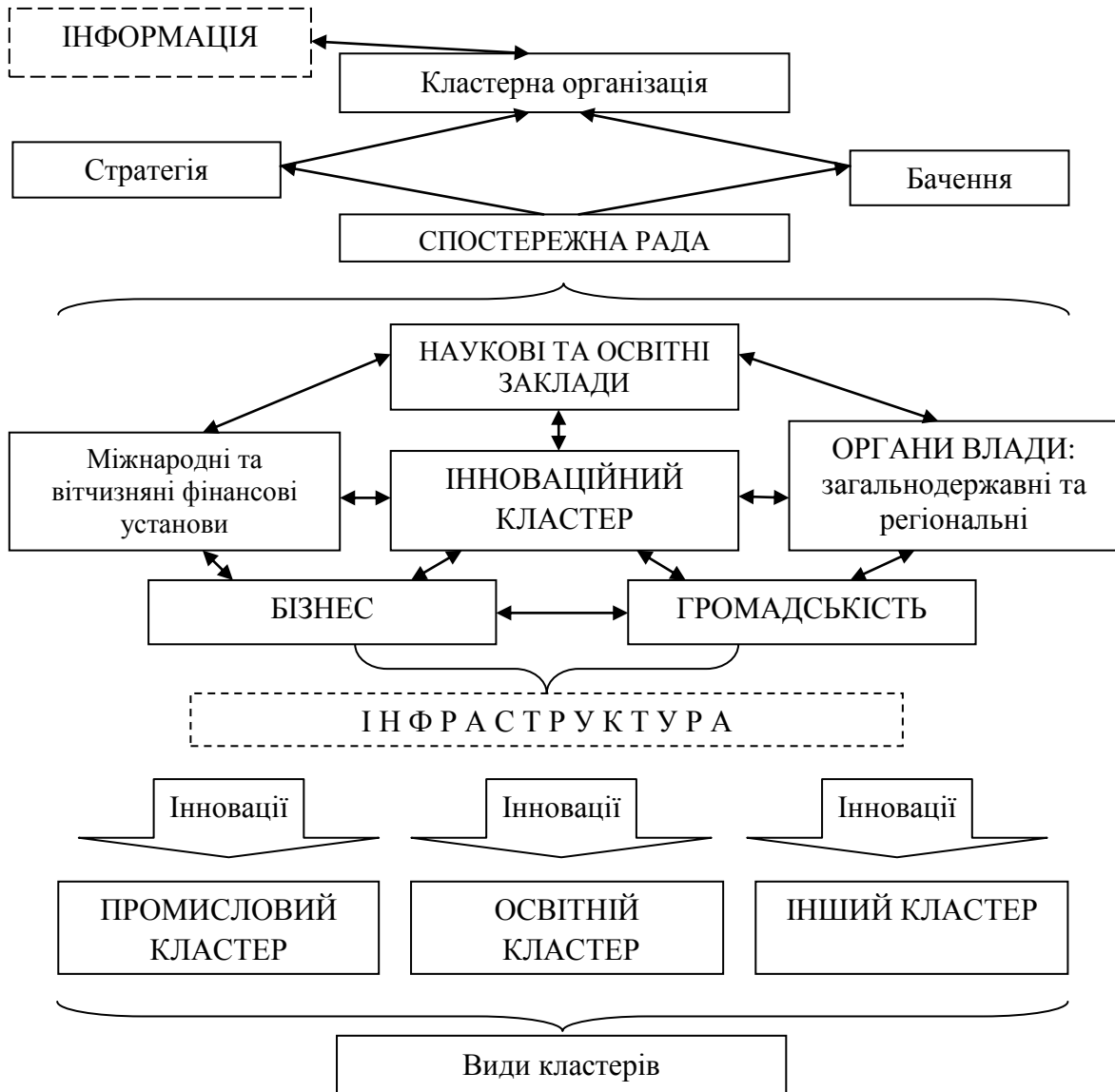

Рис. 4. Механізм організації інноваційного кластера у реалізації проектів державно-приватного партнерства

Джерело: розроблено автором.

Процес первинного формування інноваційних кластерів включатиме етапи: ідентифікації кластера, визначення напрямів діяльності та моделювання діяльності, окреслення впливу основних чинників на діяльність кластера (рис. 5).

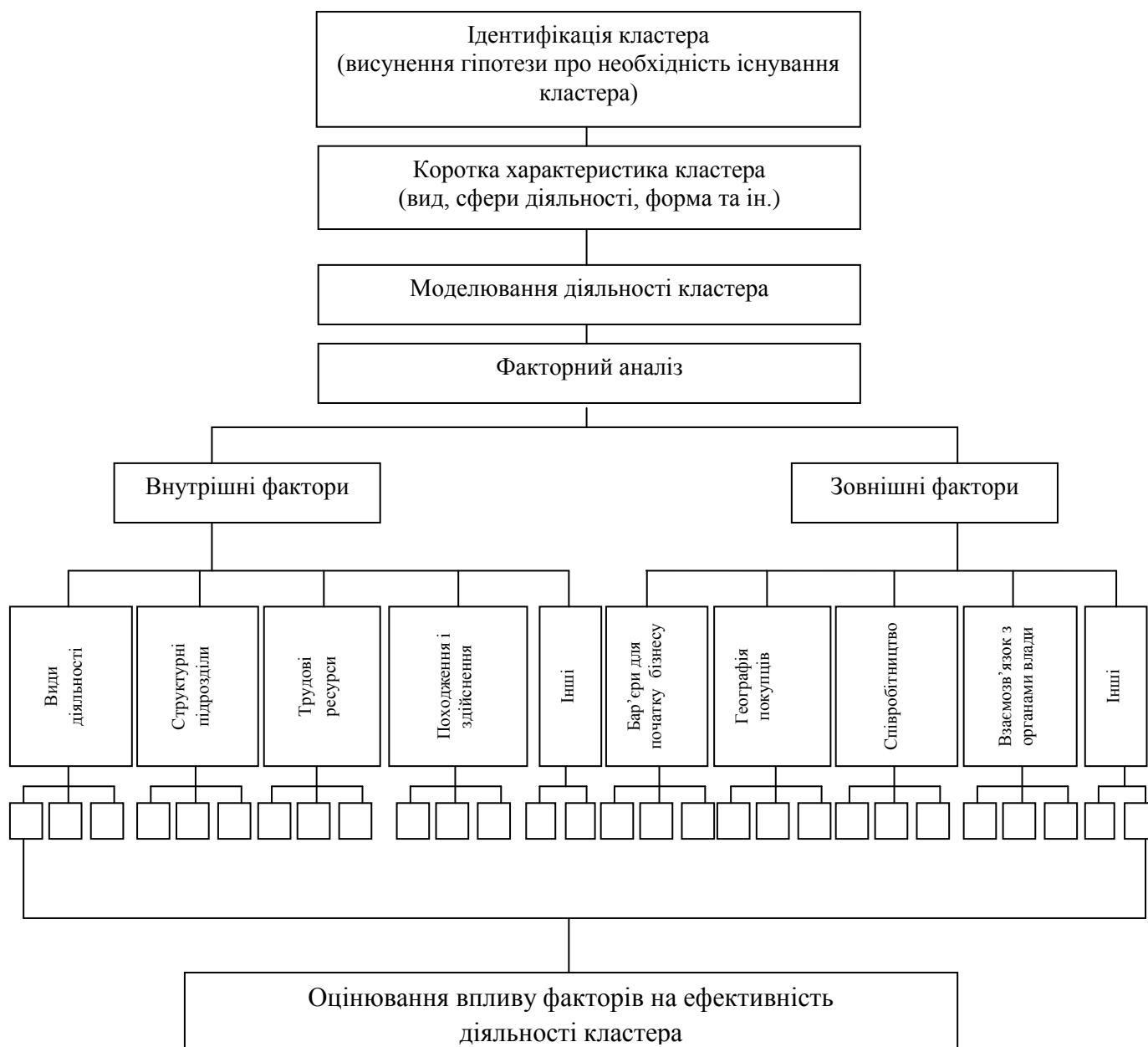

Рис. 5. Загальна схема створення інноваційного кластера

Джерело: удосконалено автором.

Ключові характеристики для відбору моделей державно-приватного партнерства з питань реалізації інноваційних проектів представлено у табл. 4.

Нижченаведені характеристики спираються на досвід організації державно-приватного партнерства з питань реалізації інноваційних проектів у США. Вибір моделі державно-приватного партнерства в Україні залежить від особливостей всіх факторів національної економіки, що впливають на діяльність.

Ключові характеристики для відбору моделей державно-приватного партнерства з питань реалізації інноваційних проектів

Тип моделі	Характеристика моделі
O&M, OM&M контракти O&M – (Operate and maintain) / Експлуатація, Управління OM&M (Operate maintain and manage) / Експлуатація, Обслуговування	Дозволяють державі перекладати відповідальність щодо функціонування та управління об'єктом на приватний сектор. Вони укладаються на короткий строк, але він є довшим ніж у контрактах першого типу. Приватне підприємство отримує фіксовану плату, або плату у вигляді премій в залежності від ефективності своєї роботи. Функція щодо фінансування об'єкту за цим типом відносин залишається за державою.
BLT, BLTM, LROT контракти BLT (Build, Lease, Transfer) / Збір, Оренда, Передача BLTM (Build, Lease, Transfer, Maintain)/Збір, Оренда, Передача, Супровід LROT (Lease, Renovate, Operate, Transfer) /Оренда, Реконструкція, Експлуатація, Передача	Дозволяють приватному підприємству протягом певного часу отримувати грошові надходження від проекту за визначену лізингову плату уряду. Підприємство несе відповідальність за функціонування та утримання об'єкту. Таким чином, приватний сектор приймає на себе комерційний ризик, бо для того, щоб отримувати оптимальний рівень прибутку, підприємство має зменшувати операційні витрати і, в той самий час, підтримувати належний рівень послуг, що надаються.
DBFO (Design, Built, Finance, Operate) / Проектування, Будівництво, Фінансування, Управління (Експлуатація)	Приватний сектор здійснює проектування, фінансування та управління об'єктом. Отримує прибуток від експлуатації об'єкта протягом терміну концесії. Контракти укладаються на довгостроковий період (30-60 років) і по закінченню їх терміну об'єкти знову передаються у власність держави. Можливий також варіант переходу об'єкта в приватну власність інвестора. У США модель DBFOMT (Design-Build-Finance-Operate-Maintain-Transfer) або Проектування - Будівництво - Фінансування - Управління - Підтримка – Передача є аналогом моделі DBFO, запропонованої Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Модель DBFOMT не отримала широкого вживання в США.
BOOT (Build, Own, Operate, Transfer) / Будівництво, Володіння, Управління (Експлуатація), Передача	Приватний сектор отримує ексклюзивну франшизу на фінансування, будівництво, експлуатацію, управління і справляння плати за використання на певний період часу для відшкодування інвестиційних капіталовкладень. В кінці терміну франшизи право власності переходить до державного сектора.
BOT (Build, Operate, Transfer) / Будівництво, Експлуатація, Передача	Концесіонер фінансує будівництво і оперує об'єктом. Держава передає об'єкт на період часу, необхідний для окупності інвестицій концесіонера, по закінченню якого він повертається у державну власність і розпорядження.
Зворотний BOOT (Build,Own, Operate, Transfer) / Будівництво, Володіння, Експлуатація (приватний сектор), Передача (приватна власність)	На відміну від стандартної моделі BOOT держава здійснює фінансування проектних і будівельних робіт. Готовий інфраструктурний об'єкт передається в управління / експлуатацію приватному сектору на платній основі, що дозволяє з часом здійснити переказ у приватну власність.
DCMF (Design, Construct, Maintain, Finance)/ Проектування, Будівництво, Управління, Фінансування	За договором, укладеним між уповноваженими державними органами та приватними інвесторами, останні зобов'язуються фінансувати проектування і будівництво, експлуатувати н управляти об'єктом. У класифікації Національної Ради з питань державно-приватного партнерства США (The National council for public – private partnerships USA) дана форма партнерства отримала альтернативна назва – DBFOM (Design - Build-Finance-Operate-Maintain).
BOO (Build, Own, Operate) / Будівництво, Володіння, Управління (Експлуатація)	Приватному сектору передається об'єкт в безстрокове володіння, який він у свою чергу реконструює, фінансує, здійснює ефективне управління. Державне втручання в діяльність інвестора відбувається тільки в сфері встановлення тарифів на надавані інфраструктурним об'єктом послуги.

Джерело: удосконалено автором.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження було виконано поставлені наукові завдання, обґрунтовано теоретичні положення та методичні підходи до вдосконалення державного регулювання інноваційними інтересами підприємництва і отримано такі висновки.

1. Визначено зміст понять “інноваційні потреби”, “інноваційні інтереси”, “інноваційна рента”, що дало змогу сформувавши цілісне уявлення щодо взаємозв'язків даних категорій, синергетична єдність яких є основою системоутворюючих взаємодій між суб'єктами інноваційної діяльності. Зважаючи на важливе значення останніх для економічного розвитку національного господарства, обґрунтовано необхідність забезпечення державної підтримки інноваційної діяльності.

2. Встановлено, що в національній валюті обсяг фінансування інноваційної діяльності в економіці України з 2008 р. по 2016 р. збільшився майже вдвічі, однак в доларах США він більше, ніж вдвічі, зменшився. Іноземні інвестори практично припинили інноваційну діяльність в Україні. Відбулося зниження частки фінансування інноваційної діяльності за рахунок кредитних коштів. З 2011 по 2016 р. зазначена частка зменшилась майже у 20 разів. Частка фінансування інноваційної діяльності за рахунок власних коштів підприємств, починаючи з 2011 р., постійно збільшувалась та становила у 2016 р. 94,6 % всіх грошових коштів, що були виділені на фінансування інноваційної діяльності. Найвища частка власних коштів підприємств серед інших джерел фінансування інноваційних ідей та їх комерціалізації зумовлена непрозорістю та складнощами процесів залучення фінансових ресурсів, що проявляється, зокрема, через несприятливий інвестиційний клімат, нерозвиненість венчурного фінансування інноваційної діяльності.

3. Зроблено висновок, що державна підтримка інноваційної діяльності полягає не тільки у використанні інструментів прямого та непрямого впливу з метою стимулювання появи інноваційних інтересів у підприємницькому секторі, а й також передбачає сприяння розвитку сфери освіти й науки, в тому числі фундаментальних та прикладних досліджень, активну участь державних структур у налагодженні їх співпраці з реальним виробництвом.

4. В межах пошуку напрямків розвитку Україна повинна спиратись на досвід економічно розвинутих країн світу, які обрали інноваційну модель функціонування національної економіки з використанням державно-приватного партнерства у цій сфері. Разом з тим, зроблено висновок про те, що олігархічно-монополістична модель функціонування економічної системи країни деформує механізми державно-приватного партнерства. Обґрунтовано необхідність розвитку механізму державно-приватного партнерства в Україні шляхом створення нових форм співпраці влади та бізнесу, удосконалення механізму співробітництва держави і приватного сектора у реалізації інноваційних проектів, що дасть змогу сформувавши конкурентне середовище в даній галузі.

5. Зроблено висновок про можливість виділення так званих інтенсивних та екстенсивних факторів розвитку ринку інноваційної продукції України. Очевидно, якщо в кожному регіоні буде зростати частка інноваційної продукції, то вона буде зростати і в середньому по Україні. Якщо в структурі реалізованої продукції України буде зростати частка регіонів з відносно більшою часткою інноваційної продукції, то середня частка інноваційної продукції по Україні буде також зростати. Перший

фактор є якісним (інтенсивним), а другий – кількісним (екстенсивним). З'ясовано, що у 2014-2015 рр. переважали екстенсивні, а не інтенсивні фактори збільшення випуску інноваційної продукції.

6. На основі дослідження структури показників України у міжнародному рейтингу «The Global Innovation Index» за 2017 р., визначено, що найбільш конкурентними в інноваційній сфері є такі позиції країни: витрати на освіту; співвідношення кількості учнів до кількості викладачів; валовий коефіцієнт охоплення вищою освітою; випускники вузів в галузі науки та техніки; простота отримання кредиту; створення знань; патентні заявки на корисні моделі, які подані національними заявниками в патентне відомство країни; робітники, зайняті у наукомістких галузях; патенти за походженням.

Зроблено висновок, що основними вадами, які заважають інноваційному розвитку економіки України, є: низький рівень політичної стабільності та безпеки, політичного середовища, ефективності роботи Уряду, якості законодавства, верховенства закону, умови для запобігання банкрутству, використання інформаційно-комунікаційних технологій, інфраструктура, інвестиції, екологічна стійкість, ВВП на одиницю використання енергії, валове накопичення капіталу.

7. Основними організаційно-правовими формами кластерного підходу у державно-приватному партнерстві виступають контракти на послуги, контракти на управління, концесії, лізинг, спільне підприємство, змішані типи контрактів, які рекомендовано використовувати в національній економіці.

8. На основі вивчення досвіду США, охарактеризовано 8 основних моделей державно-приватного партнерства з питань реалізації інноваційних проектів. Найбільш ліберальною з них є модель ВОО (Build, Own, Operate)/ Будівництво, Володіння, Управління (Експлуатація), коли приватному сектору передається об'єкт в безстрокове володіння, який він, у свою чергу, реконструює, фінансує, здійснює ефективне управління. Державне втручання в діяльність інвестора відбувається тільки в сфері встановлення тарифів на надавані інфраструктурним об'єктом послуги.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Монографія:

1. Володіна В.О., Єрохін С.А. Інноваційна складова промислового розвитку / В.О. Володіна, С.А. Єрохін // Інновації в економіке Текучі наукові проблеми Восточної Європи / Монографія.- Люблин.-2013.- С.73-82. *(Особистий внесок: сформульовано практичні пропозиції щодо активізації інноваційного розвитку в промисловості України).*

Статті у фахових виданнях України та виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз:

2. Володіна В.О., Єрохін С.А. Ефективність функціонування ринку інноваційних ідей в національній економіці / В.О. Володіна, С.А. Єрохін // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – № 5. – С. 67-75. [*Фахове видання; міжнародні наукометричні бази: SciVerseScopus; EBSCO host; Ulrich's PeriodicalsDirectory; Econ Lit; Cabell's Directories; ABI/Inform (by Pro Quest), ERIH PLUS*]; *(Особистий внесок: надано пропозиції для підвищення ефективності функціонування ринку інноваційних ідей в Україні).*

3. Володіна В.О. Інноваційні інтереси підприємництва як невід’ємна складова постіндустріальної економіки / В.О. Володіна // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – №1. – С. 8-14. [Фахове видання; міжнародні наукометричні бази: SciVerseScopus; EBSCOhost; Ulrich’s PeriodicalsDirectory; Econ Lit; Cabell’s Directories; ABI/Inform (by Pro Quest), ERIH PLUS].

4. Володіна В.О. Тенденції розвитку українського ринку інноваційного продукту / В.О. Володіна // Ефективна економіка. – 2017. – №7. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>[Фахове видання].

5. Володіна В.О. Концептуальні засади державно-приватного партнерства в інноваційній сфері України / В.О. Володіна //Актуальні проблеми економіки. – 2017. – №12. – С. 66-73. [Фахове видання; міжнародні наукометричні бази: EBSCO host; Ulrich’s PeriodicalsDirectory; Econ Lit; Cabell’s Directories; ABI/Inform (by Pro Quest), ERIH PLUS].

6. Володіна В. О. Кластерний підхід до реалізації інноваційних ДПП-проектів /В.О.Володіна // Науковий журнал «Менеджер. Вісник Донецького державного університету управління». №1. - Маріуполь: ДонДУУ, 2018. - С. 147-158. [Фахове видання].

7. Володіна В.О. Методика вибору механізмів ДПП для реалізації інноваційних проектів /В.О.Володіна // Проблеми та перспективи забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку: збірник наукових праць Донецького державного університету управління. Серія «Економіка». Вип. 304. - Маріуполь: ДонДУУ, 2018. - С. 154-162. [Фахове видання].

Публікації у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій:

8. Володіна В.О. Діалектика інноваційних потреб, мотивів, стимулів та інтересів підприємництва / В.О.Володіна // 4nd International Scientific Seminar Formation of knowledge economy as the basis for information society. - Athens-Kyiv, 29.04-08.05.2017. – С. 155-157.

9. Володіна В.О. Регіональні особливості виробництва інноваційного продукту в Україні/В.О.Володіна //XVI Міжнародний науковий семінар «Сучасні проблеми інформатики в управлінні, економіці, освіті та подоланні наслідків Чорнобильської катастрофи». - м. Київ – оз. Світязь, 03-07.07.2017 р. – С. 55-59.

10. Володіна В.О. Основні джерела фінансування інноваційної діяльності в економіці України / В.О. Володіна // II міжнародного наукового семінару «Формування економіки знань як базису інформаційного суспільства». - м. Прага, Чеська республіка – м. Київ, Україна, 10-13.12.2016 р. – С.117-120.

11. Володіна В.О. Актуалітети концепцій державно-приватного партнерства в інноваційній сфері України/В.О.Володіна // IX Міжнародна наукова конференція «Актуальні проблеми економіки 2015-2016 рр.». – м. Київ, 20.12.2016 р. – С. 73-75.

12. Володіна В. О. Гармонізація інтересів держави та підприємців в питаннях реалізації інноваційних проектів. /В.О.Володіна //XV Міжнародний науковий семінар «Сучасні проблеми інформатики в управлінні, економіці та освіті». – м. Київ – оз. Світязь, 04-08.07.2016 р. – С. 134-136.

13. Володіна В.О. Можливості застосування кластерного підходу щодо побудови механізму інноваційного державно-приватного партнерства / В.О.Володіна // XIV Міжнародний науковий семінар «Сучасні проблеми інформатики в управлінні, економіці та освіті». – м. Київ – оз. Світязь, 29.06.– 3.07 2015 р. – С. 155-159.

АНОТАЦІЯ

Володіна В.О. Державне регулювання інноваційними інтересами підприємництва. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством – Національна академія управління, Київ, 2018.

Дисертацію присвячено вдосконаленню теоретичних положень і методичних рекомендацій з удосконалення державного регулювання інноваційними інтересами підприємництва.

Розроблено інституціональні засади організації економічного механізму інноваційного кластера на основі визначення ключових елементів державно-приватного партнерства, розподілу ризиків між партнерами: державою і підприємствами з урахуванням інноваційних інтересів останніх. Удосконалено визначення поняття «інноваційного кластера»; методику аналізу частки інноваційної продукції по регіонах України на основі виділення якісних (інтенсивних) та кількісних (екстенсивних) факторів. Доопрацьовано ключові характеристики для відбору моделей державно-приватного партнерства з питань реалізації інноваційних проектів; концепцію державно-приватного партнерства в інноваційній сфері національного господарства. Обґрунтовано висновки про необхідність відбору інноваційних ідей відповідно до ресурсів на їх впровадження та отриманих результатів.

Ключові слова: державне регулювання, інноваційна діяльність, інноваційні інтереси, підприємництво, державно-приватне партнерство, ринок інновацій, інноваційний кластер, концепція, модель.

АННОТАЦИЯ

Володина В.О. Государственное регулирование инновационными интересами предпринимательства. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.03 – экономика и управление национальным хозяйством – Национальная академия управления, Киев, 2018.

Диссертация посвящена совершенствованию теоретических положений и предоставлению методических рекомендаций по усовершенствованию государственного регулирования инновационными интересами предпринимательства.

Разработаны институциональные положения организации экономического механизма инновационного кластера на основе выделения ключевых элементов государственно- частного партнёрства, распределении рисков между партнёрами: государством и предприятиями с учётом инновационных интересов последних. Усовершенствовано определение понятия «инновационного кластера»; методику анализа части инновационной продукции по регионам Украины на основе выделения качественных (интенсивных) и количественных (экстенсивных) факторов. Доработаны ключевые характеристики для отбора моделей государственно-частного партнерства в инновационной сфере национального хозяйства. Обоснованы выводы о необходимости отбора инновационных идей в соответствии с ресурсами на их внедрение и полученными результатами.

Ключевые слова: государственное регулирование, инновационная деятельность, инновационные интересы, предпринимательство, государственно-частное партнёрство, рынок инноваций, инновационный кластер, концепция, модель.

ANNOTATION

Volodina V.O. State regulation of innovative interests of entrepreneurship. – Manuscript.

Thesis for the degree of Candidate of Economic Sciences, specialty 08.00.03 – Economics and Management of National Economy – National Academy of Management, Kiev, 2018.

The dissertation is devoted to the development of theoretical positions and the provision of methodological recommendations for improving the state regulation of innovative interests of entrepreneurship.

The institutional principles of the organization of the economic mechanism of the innovation cluster based on the definition of key elements of public-private partnership, and the distribution of risks between partners: the state and enterprises, taking into account the innovative interests of the latter have been developed.

The concept of "innovation cluster", which defines synergetic interaction of equal partners "entrepreneurship – authorities – scientific and educational institutions – international and domestic financial institutions" was improved, which, unlike the existing provisions, is based on the mechanism of public-private partnership and enables the effective introduction of innovative products and ideas; the method of analysis of the share of innovative products in the regions of Ukraine on the basis of the allocation of so-called qualitative (intensive) and quantitative (extensive) factors, which allows to establish the actualities in the activities of national and regional authorities to support the implementation of innovative business interests.

The author has elaborated the key characteristics for selection of models of public-private partnership on the implementation of innovative projects, which allows to harmonize the innovative interests of entrepreneurship and the state on the basis of the distribution of property rights.

The concept of public-private partnership in the innovative sphere of the national economy which reflects the structuring of the main elements, serves as a scientific basis for appropriate management decisions at all stages of the practical implementation of this concept was improved.

The conclusions are grounded on the necessity of selection of innovative ideas in accordance with the resources for their implementation and the obtained results.

Key words: state regulation, innovation activity, innovative interests, entrepreneurship, public-private partnership, market innovation, innovation cluster, concept, model.

Відповідальний за випуск
доктор економічних наук, професор
Єрохін Сергій Аркадійович